

**Victor
Eftimiu**

Rostul dramaturgiei

Din dezbaterile care au avut loc în așteptarea Conferinței din mai 1972 a Uniunii Scriitorilor din România, în ceea ce privește teatrul și literatura în genere, s-a ajuns la o concluzie quasiunanimă : în primul rând, literatura trebuie să fie națională, iar în al doilea rând să cuprindă în ea elemente care să poată interesa și alte țări și alte epoci.

Pentru aceasta trebuie să folosim din plin bogatul folclor românesc, istoria țării și problemele vieții moderne, preocupările cetățeanului, omului de la oraș și de la sate.

În lucrările de folclor, ca și în celelalte opere dramatice, trebuie să se perindă figuri naționale susceptibile a fi înțelese și de alte popoare.

Iată, de pildă, că istețul „Păcală”, care ni se pare o figură eminentemente românească, se regăsește și în literaturile nordice, numele lui venind de la rusescul „pîclă”. Vasile Alecsandri scria că Păcală e o ființă infernală în legătură cu tenebrele, un niebelung, „Nebel” însemnând în limba germană ceea ce înseamnă și în limba rusă : ceață, întuneric.

Povestea cu „sarea în bucate”, pentru care fata de împărat e alungată de la Curtea tatălui ei, fiindcă i-a spus că-l iubește ca „sarea în bucate”, o regăsim și în una din numeroasele legende folosite de Shakespeare.

Făt-Frumos este „Le prince charmant”, „Jolie fils”. Pe Zmeul Zmeilor îl regăsim în Fafner, personajul wagnerian, un niebelung și el.

Noi trebuie să scriem o literatură națională.

„Mărul de aur”, pe care-l auzim fetele de împărat peșterilor, este o legendă bizantină ; este portocalia pe care o aruncau celor aleși fetele Bazileului. Ca să nu mai vorbim de personajele moderne, izvorite în societățile moderne care sînt uniforme : zgîrcitul, gelosul, invidiosul, intrigantul, îndrăgostitul se regăsesc în toate alcătuirile de literatură dramatică.

Eroii lui Vasile Alecsandri al nostru sînt luați fie din istoria romană (Ovidiu, Horațiu) fie din imitatorii pieselor sale orășenești, iar „Sinziara și Pepelea” sînt înseilări din basmele altor popoare. Vasile Alecsandri este prototipul poetului național care, prin claritatea stilului său, se încadrează în valorile universale.

Publicul nostru s-a arătat favorabil literaturii, oricît ar părea de nouă și de îndrăzneată. El dă prilej pieselor să facă serii îndelungate. Unde sînt vremurile cînd „Legea teatrelor” impunea ca o piesă originală să se joace de „cel puțin zece ori”.

O sută și mai multe sute de reprezentații nu pot fi socotite un mare succes. Acum și teatrele din provincie joacă o piesă de nenumărate ori. O piesă reprezentată cu succes la București cunoaște același număr de spectacole și în turneele făcute prin țară.

Scriitorii noștri au toate motivele să dea o piesă în fiecare an. Dar sîntem datori să scriem cît mai clar, cît mai pe înțelesul tuturor, să atragem masele la realizarea unei dramaturgii izvorită din sînul lor, scrisă pentru ele, iar ca scop final să dezbatem probleme care, locale fiind, devin universale prin autenticitatea lor umanistă. Cu succesul moral de calitate, asigurat prin exigențele noastre proprii, vom constitui un cîștig pentru spectatori și un progres pentru literatură în genere, cît și pentru viața societății noastre socialiste.

